

คู่มือปฏิบัติงาน

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฯ
ปีงบประมาณ 2565

กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์

โทร. 0 2 653 4444 ต่อ 3371 โทรสาร. 0 2653 4930

<https://royal.dld.go.th> E-mail : drasa2@dld.go.th

คู่มือปฏิบัติงาน

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฯ
ปีงบประมาณ 2565

แสกน QR Code เพื่อดาวน์โหลดไฟล์

บันทึกการเลี้ยงสัตว์

รายชื่อสถานศึกษา

คู่มือปฏิบัติงาน กิจกรรมปศุสัตว์
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมาโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฯ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เริ่มแรกเมื่อ พ.ศ.2523 ทรงทดลองทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ต่อมาทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอื่นๆ รวม 8 โครงการและขยายพื้นที่ดำเนินงานไปยังสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ มีหน่วยงานร่วมดำเนินงานสนองพระราชดำริทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงทรงโปรดฯ ให้โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ (แผน กพต.) ฉบับที่ 1 พ.ศ.2535-2539 ฉบับที่ 2 พ.ศ.2540-2544 ฉบับที่ 3 พ.ศ.2545-2549 ฉบับที่ 4 พ.ศ.2550-2559 และ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของแผน กพต.ฉบับที่ 5

วัตถุประสงค์

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ (แผน กพต.) ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ 3 ด้าน คือ

- 1) เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและห่วงแหน ทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ
- 2) เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน
- 3) เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนา ให้กับผู้ประกอบการ ชุมชน และสถานศึกษาหรือองค์กรอื่นๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป้าหมายหลัก การพัฒนาตามแผนฯ ฉบับที่ 5 ประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก 21 เป้าหมายย่อย ดังนี้

- เป้าหมายหลักที่ 1** เสริมสร้างสุขภาพของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา (3 เป้าหมายย่อย)
- เป้าหมายหลักที่ 2** เพิ่มโอกาสทางการศึกษา (3 เป้าหมายย่อย)
- เป้าหมายหลักที่ 3** เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางวิชาการและทางจริยธรรม (4 เป้าหมายย่อย)
- เป้าหมายหลักที่ 4** เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ (3 เป้าหมายย่อย)
- เป้าหมายหลักที่ 5** ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (1 เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายหลักที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย (1 เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน (3 เป้าหมายย่อย)

เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ (3 เป้าหมายย่อย)

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์ คือ เป้าหมายหลักที่ 4 , 7 และ 8 ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ที่มุ่งเน้นจัดกระบวนการเรียนรู้อาชีพการเกษตรอย่างครบวงจรและเป็นระบบ ตั้งแต่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจนถึงการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์และการจัดทำบัญชี พัฒนาหลักสูตรงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสหกรณ์เพื่อให้การปลูกฝังลักษณะนิสัยและคุณธรรม จริยธรรม ด้วยหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์สัมฤทธิ์ผล

เป้าหมายที่ 4.1 เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค

1. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำเกษตรยั่งยืน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และส่งเสริมการขยายผลสู่ครัวเรือนและชุมชน

2. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการจัดการการผลิต และการจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมการนำพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์พื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร

4. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำความรู้เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อมมาจัดการพื้นที่การเกษตรคอกสัตว์ต่างๆ ของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

5. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเรื่องชลประทาน

6. สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนใช้พื้นที่การเกษตรของโรงเรียนเป็นสื่อการสอนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ

เป้าหมายที่ 4.2 เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างน้อย 1 อาชีพ

เป้าหมายที่ 4.3 เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย มุ่งเน้นให้ชุมชนได้รับการพัฒนาโดยการขยายงานพัฒนาจากโรงเรียนเข้าไปในชุมชนผ่านทางนักเรียน ทั้งกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขภาพและการพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ การนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพ การทำบัญชี การสหกรณ์มาใช้ในครอบครัวและชุมชน

เป้าหมายที่ 7.1 การนำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนมาสู่การผลิตอาหารในระดับครัวเรือน

1. ส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนทำการเกษตรแบบยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังเช่นเกษตรผสมผสาน และส่งเสริมการถนอมอาหาร แปรรูปอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในขั้นต่อไป

2. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้น เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ ที่นักเรียนผลิตขึ้นเองที่โรงเรียนให้แก่ครัวเรือนเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน

3. จัดกิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยโรงเรียนช่วยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ครูติดตามการดำเนินงานในครัวเรือนของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำ ให้ความรู้เพิ่มเติม

เป้าหมายที่ 7.2 เด็กและเยาวชนและสมาชิกในครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและร่วมกันพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ

เป้าหมายที่ 7.3 เด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้และทักษะในการเรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การบัญชี มาใช้ในครอบครัว

1. ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม และบัญชีร้านค้าของครอบครัว
2. สนับสนุนให้เด็กนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาใช้ เช่น การประกอบอาหารที่ถูกต้อง การถนอมอาหาร แปรรูปอาหาร การตัดผม การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องใช้ต่าง ๆ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาของผู้ปกครอง โดยมีศิษย์เก่า และเด็กนักเรียนเป็นแกนนำในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนสามารถพัฒนากิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลองครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร มีการจัดการความรู้และเผยแพร่ต่อไป

เป้าหมายที่ 8.1 โรงเรียนจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลอง

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม พัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้
2. พัฒนาและปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่โรงเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกัน ตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นประจำวัน และจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน
3. พัฒนาระบบการบริการความรู้ โดยกำหนดภารกิจให้นักเรียนรับผิดชอบและปฏิบัติงานเป็นกิจวัตรประจำวัน มอบหมายครูทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของนักเรียน เพื่อให้ทุกกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเสมือนนิทรรศการที่มีชีวิต
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการจัดการความรู้ รวบรวมความรู้หรือตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้น และเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจต่อไป

เป้าหมายที่ 8.2 ครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและเด็กนักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และนำความรู้มาทดลองประยุกต์ใช้ และพัฒนาจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
2. จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การเป็นวิทยากร เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ครูและเด็กนักเรียน เพื่อให้สามารถเป็นวิทยากร/มีคุณเทศก์ที่มีคุณภาพ
3. พัฒนาสื่อความรู้หลากหลายรูปแบบ เช่น นิทรรศการ เอกสาร โปสเตอร์ สื่อดิจิทัล เป็นต้น

เป้าหมายที่ 8.3 มีเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวางทั้งในระดับภาค ประเทศ และนานาชาติ

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันและกัน อย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภาค ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ เช่น การประชุมวิชาการประจำปี การประชุมสัมมนา การสนทนากลุ่ม การประกวดนวัตกรรม/ผลงาน เป็นต้น

2. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วย

2. เครื่องชี้วัด แผน กพต.ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 (ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์)

การพัฒนาตามแผน กพต.ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 ได้พัฒนาตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าและ ประเมินผลความสำเร็จของการพัฒนาตามเป้าหมายทั้ง 8 เป้าหมายหลัก จำนวน 34 ตัวชี้วัด เครื่องชี้วัดในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์ 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	แบบรายงาน
เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ	
ตัวชี้วัด 27 ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร	แบบรายงาน 401
ตัวชี้วัด 28 คะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หมายเหตุ จะมีการพัฒนาขอบเขตของเนื้อหาและเครื่องมือ ในการวัดต่อไป	แบบรายงาน 402 แบบประเมินวิชาเกษตรเป็นรายชั้นและรายบุคคล แบ่งเป็น วัด ความรู้ 40 คะแนน และทักษะ 60 คะแนน
เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน	
ตัวชี้วัด 33 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการขยายกิจกรรม	กพต.001 (ข้อ 8 การขยายผลสู่ชุมชน)
เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้	
ตัวชี้วัด 34 จำนวนประชาชนที่มาใช้แหล่งเรียนรู้ของ ร.ร.	กพต.001 (ข้อ 9 โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้)

รายละเอียดและแบบรายงานตัวชี้วัด

1) ตัวชี้วัดที่ 27 ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (แบบรายงาน 401)

ความหมาย ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ประเภทเนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง ผัก และผลไม้ที่ผลิตขึ้นในโรงเรียน
วิธีการเก็บข้อมูล ครูผู้รับผิดชอบบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน และรวบรวมรายงานผลเป็นรายเดือน โดยจำแนกประเภทของผลผลิตการเกษตร ประกอบด้วย เนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง ผัก และผลไม้ สำหรับเนื้อสัตว์ แบ่งเป็น สัตว์ปีก (ไก่ เป็ด) ไข่ไก่ ไข่เป็ด ไข่อื่นๆ (ให้ระบุชนิดไข่) ปลา เนื้อวัว เนื้อควาย เนื้อหมู หรือ อื่นๆ บันทึกน้ำหนักเป็นกิโลกรัม ยกเว้นไข่ ให้บันทึกผลผลิตเป็นจำนวนฟอง กรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร (แบบรายงาน 401)

2) ตัวชี้วัดที่ 28 คะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (แบบรายงาน 402)

รูปแบบการประเมิน คะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น สอบวัดความรู้ 40 คะแนน ประเมินทักษะ 60 คะแนน กรอบการประเมิน ประกอบด้วย

1. การเกษตรผสมผสานเพื่อผลิตอาหารสำหรับการบริโภค

- พืชผัก
- เนื้อสัตว์
- ผลไม้
- ถั่วเมล็ดแห้ง

2. การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
3. การจัดการการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
  - การใช้ชีววิธีในการทำการเกษตร เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำสกัดชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช
  - การผลิตอาหารสัตว์จากวัตถุดิบในท้องถิ่น
  - การจัดทำบัญชีต้นทุนผลผลิต การซื้อขาย (นำแนวคิดสหกรณ์มาใช้ในการจัดการการผลิต)
  - การจัดการกองทุน
4. การเพาะและขยายพันธุ์
  - พืช
  - สัตว์
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำการเกษตร

3) ตัวชี้วัดที่ 33 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการขยายกิจกรรม (แบบรายงาน กพด.001)

4) ตัวชี้วัดที่ 34 จำนวนประชาชนที่มาใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน (แบบรายงาน กพด.001)

3. พื้นที่เป้าหมาย

ข้อมูลสถานศึกษาในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2564

สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนนักเรียน				
		ปฐมวัย	ประถม	มัธยม	รวม	
1	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	222	6,766	18,932	1,232	26,930
2	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*	225	8,004	26,536	23,763	58,303
3	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	20	2,767	6,078	8,821	17,666
4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	39	1,253	943	-	2,196
5	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	282	2,624	4,142	-	6,766
6	สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร	29	3,403	14,676	4,975	23,054
7	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	70	-	-	6,068	6,068
รวม		887	24,817	71,307	44,859	140,983

4. การดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ กรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ดำเนินงานโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538 ยึดกรอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน และ ครัวเรือนผู้ปกครอง โดยดำเนินกิจกรรม ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้การปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพสมดุลในทุกด้านด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศไทย

2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้การปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืน ขยายจากโรงเรียนสู่ชุมชน ให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้การปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืนของสถานศึกษา เป็นแหล่งบริการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากับผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป้าหมาย

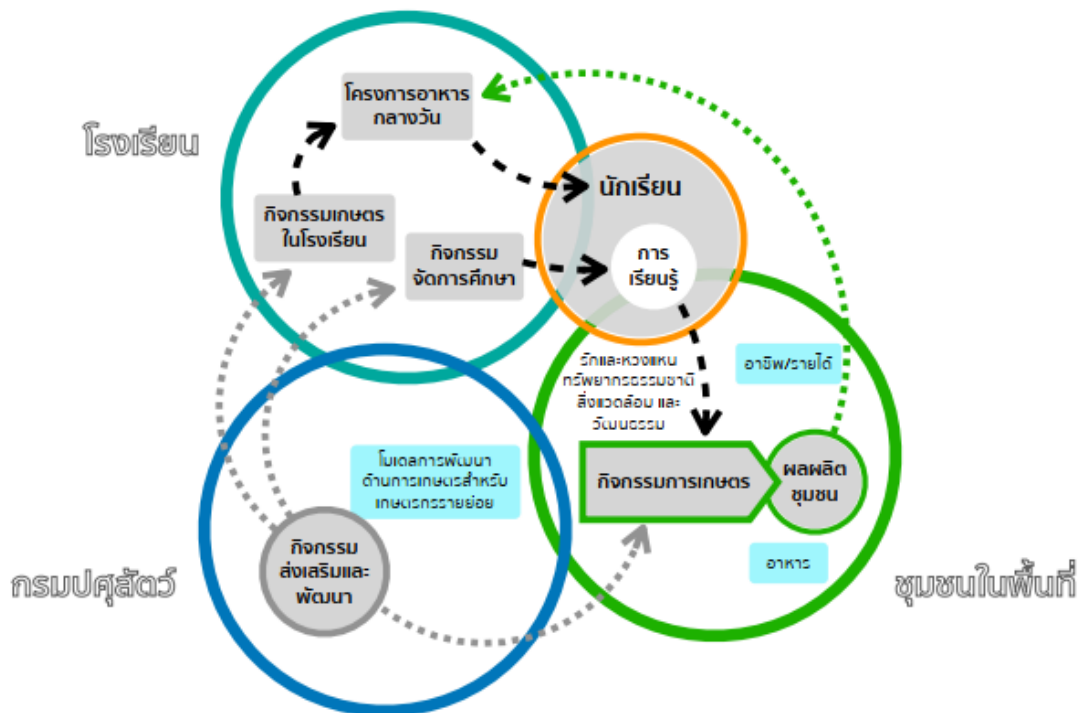
1. โรงเรียนผลิตอาหารโปรตีนได้เพียงพอความต้องการของนักเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เนื้อสัตว์อย่างน้อย 40 กรัม/คน/มื้อ ไข่อย่างน้อย 3 ฟอง/สัปดาห์
2. ส่งเสริมการผลิตอาหารและสร้างอาชีพแก่ผู้ปกครองในชุมชน โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
3. ส่งเสริมโรงเรียนจัดบริการความรู้การปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืน อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน

1. **จัดระบบการผลิต 3 รูปแบบ** ส่งเสริมการผลิตแบบยั่งยืน (การนำรูปแบบไปดำเนินการ)
  - 1.1 การออกแบบ - รูปแบบ “โมเดลการพัฒนาด้านการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อย” เป็นการเชื่อมโยงโดยโรงเรียนเป็น

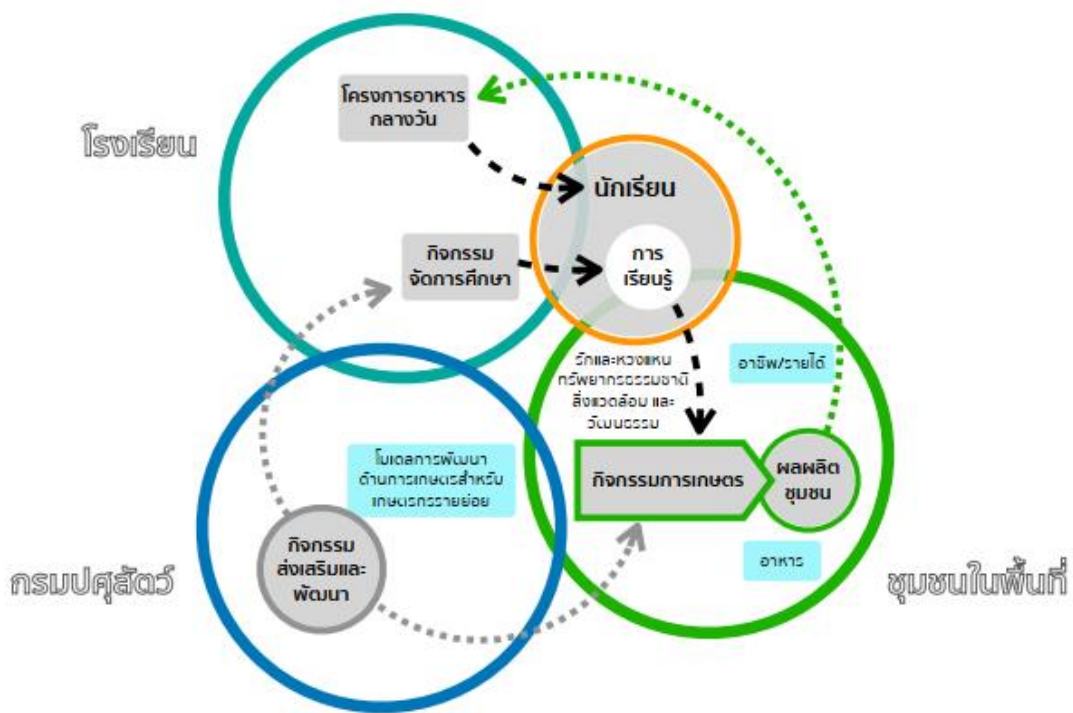

แบบที่ 1 : โรงเรียนมีแปลงเกษตรแต่ผลผลิตไม่เพียงพอ - สำหรับโรงเรียนที่มีแปลงเกษตร แต่ผลผลิตไม่เพียงพอ ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน

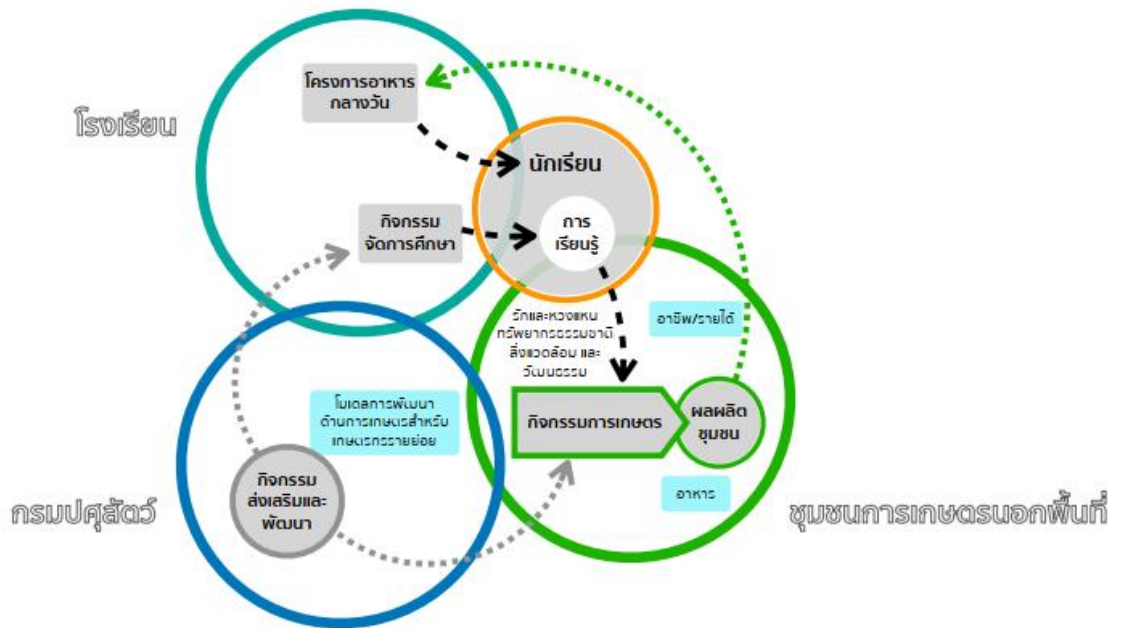
- โรงเรียน กิจกรรมการเกษตรในโรงเรียนยังคงมีเหมือนเดิม ผลผลิตในแปลงเกษตรของโรงเรียนเข้าสู่โครงการอาหารกลางวัน ควบคู่กับกิจกรรมการศึกษา การเรียนรู้ และรับผลผลิตจากแปลงเกษตรของชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารกินครบตามเกณฑ์ความต้องการ ต่อเนื่องตลอดทั้งปี
- นักเรียน ได้รับอาหารจากผลผลิตของโรงเรียน พร้อมกิจกรรมทางการศึกษา ได้รับการเรียนรู้ (อาหาร + การเรียนรู้)
- ชุมชนในพื้นที่ (ผลผลิตของโรงเรียนไม่เพียงพอ) เกิดกิจกรรมทางการเกษตร สร้างผลผลิตในชุมชน ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นอาหาร อาชีพ และรายได้ ให้กับเกษตรกร ผลผลิตส่วนหนึ่งส่งให้กับโรงเรียน เป็นอาหารกลางวันของโรงเรียน นอกจากนี้ ในชุมชนจะเกิดความรู้สึกร่วมกัน ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากกิจกรรมที่ดำเนินการ
- กรมปศุสัตว์ ส่งเสริมกิจกรรม และพัฒนา เพื่อให้ชุมชนทำกิจกรรมทางการเกษตร เกิดเป็นผลผลิตของชุมชน โดยใช้หลักการ 3 มิติ (มิติพื้นที่ มิติหลักการ มิติกระบวนการ) สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็น ความรู้ จัดเวทีการมีส่วนร่วม

แบบที่ 2 : โรงเรียนไม่มีแปลงเกษตรแต่มีชุมชนการเกษตรในพื้นที่รอบโรงเรียน - สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีแปลงเกษตร มีชุมชนการเกษตรในพื้นที่รอบโรงเรียน ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน

- โรงเรียน โรงเรียนมี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน และกิจกรรมทางการศึกษา รับผลผลิตจากแปลงเกษตรของชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารกินครบตามเกณฑ์ความต้องการ ต่อเนื่องตลอดทั้งปี
- นักเรียน ได้รับอาหารจากผลผลิตของโรงเรียน พร้อมกิจกรรมทางการศึกษา ได้รับการเรียนรู้ (อาหาร + การเรียนรู้)
- ชุมชนในพื้นที่ เกิดกิจกรรมทางการเกษตร สร้างผลผลิตในชุมชน ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นอาหาร อาชีพ และรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกร ผลผลิตส่วนหนึ่งส่งให้กับโรงเรียน เป็นอาหารกลางวันของโรงเรียน นอกจากนี้ ในชุมชนจะเกิดความรู้สึกห่วงหาพันในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากกิจกรรมที่ดำเนินการ
- กรมปศุสัตว์ ส่งเสริมกิจกรรม และพัฒนา ในโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ในชุมชนสนับสนุนกิจกรรมทางการเกษตร เกิดผลผลิตของชุมชน โดยใช้หลักการ 3 มิติ (มิติพื้นที่ มิติหลักการ มิติกระบวนการ)

แบบที่ 3 : โรงเรียนไม่มีแปลงเกษตรและไม่มีชุมชนการเกษตรในพื้นที่รอบโรงเรียน - สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีแปลงเกษตร ไม่มีชุมชนการเกษตรในพื้นที่รอบโรงเรียน ประกอบด้วย 4 หน่วยงาน

- โรงเรียน โรงเรียนมี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน และกิจกรรมทางการศึกษา รับผลผลิตจากแปลงเกษตรของชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้รับอาหารกินครบตามเกณฑ์ความต้องการ ต่อเนื่องตลอดทั้งปี โรงเรียนใช้พื้นที่แปลงเกษตรเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน
- นักเรียน ได้รับอาหารจากผลผลิตของโรงเรียน พร้อมกิจกรรมทางการศึกษา ได้รับการเรียนรู้ (อาหาร + การเรียนรู้)
- ชุมชนนอกพื้นที่ เกิดกิจกรรมทางการเกษตร สร้างผลผลิตในชุมชน ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นอาหาร อาชีพ และรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกร ผลผลิตส่วนหนึ่งส่งให้กับโรงเรียน เป็นอาหารกลางวันของโรงเรียน นอกจากนี้ ในชุมชนจะเกิดความรู้สึกห่วงใยในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากกิจกรรมที่ดำเนินการ
- กรมปศุสัตว์ ส่งเสริมกิจกรรม และพัฒนา ในโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ในชุมชนที่อยู่นอกพื้นที่ของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมทางการเกษตร เกิดผลผลิตของชุมชน โดยใช้หลักการ 3 มิติ (มิติพื้นที่ มิติหลักการ มิติกระบวนการ)

1.2 การทำแผน - โรงเรียนทำแผนความต้องการในแต่ละเดือน/ภาคการศึกษา ชุมชนวางแผนการผลิตร่วมกันให้สอดคล้องกับแผนความต้องการของโรงเรียน

1.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การสุขภาพ

- สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน เพื่อผลิตอาหารโปรตีน และนำผลผลิตที่ได้ใช้ประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้บริโภคเพียงพอครบตามเกณฑ์ความต้องการ โดยใช้เงินโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับจัดซื้อ และถ้ามีผลผลิตเหลือให้จำหน่ายแก่บุคคลภายนอก นำเงินรายได้จัดตั้งกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมให้เกษตรกร ผลผลิตจากชุมชนที่เกิดขึ้น จำหน่ายให้กับโรงเรียนสำหรับประกอบอาหารให้นักเรียนได้บริโภคเพียงพอครบตามเกณฑ์ความต้องการ แบ่งปันแลกเปลี่ยนผลผลิตในชุมชน สร้างความมั่นคงทางอาหารของชุมชน
- พัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะ จัดการฟาร์มและอนามัยสิ่งแวดล้อมการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นมาตรฐาน GFM (Good Farm Management)
- ส่งเสริมการนำพันธุ์สัตว์พื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติพันธุ์สัตว์ และวัตถุดิบอาหารสัตว์ท้องถิ่น
- ส่งเสริมการทำเกษตรแบบยั่งยืน เกษตรผสมผสาน การทำการเกษตรที่ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิต และการจัดการผลิตภายใต้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 VRIO ค้นหาศักยภาพของพื้นที่ บุคคล เพื่อให้เกิดการผลิตแบบยั่งยืน ส่งเสริมการสร้างมูลค่าสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ชุมชน เกิดเป็นสินค้าและบริการในท้องถิ่น

2. **จัดเวทีการมีส่วนร่วม (ได้ความรู้ความเข้าใจ)** สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกร ชุมชน ชมรมศิษย์เก่า โรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ ในการผลิตทางการเกษตร รวมถึงสร้างความร่วมมือและการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

3. **สร้างกระบวนการเรียนรู้ (เพิ่มเติมความรู้)**

3.1 ความรู้ด้านเทคนิค (การเลี้ยง การแปรรูป ฯลฯ)

- ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ พัฒนาทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ การสุขภาพ การแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มเติมความรู้ และทักษะการเลี้ยงที่เหมาะสม เชื่อมโยงกิจกรรมทางการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพิ่มเติมความรู้ให้เกษตรกรพัฒนาทักษะการเลี้ยงที่เหมาะสม
- นักเรียนนำความรู้ และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ในโรงเรียนมาใช้เป็นผู้ช่วยของเกษตรกร จัดบันทึกข้อมูล จัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม (บูรณาการการเรียนรู้จากโรงเรียนไปยังแปลงเกษตรรอบโรงเรียน) ครูกำกับติดตาม และประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน
- สนับสนุนการเรียนรู้ด้านการเกษตรของนักเรียน สร้างกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือทำงานในแปลงเกษตร ผ่านการจ้างงาน ช่างนอกเวลาเรียน หรือวันหยุด ให้เกิดการเรียนรู้วิถีเกษตร เป็นพื้นฐานการอาชีพ การอยู่รอดในอนาคต

3.2 ความรู้การบริหารจัดการ (การบันทึกข้อมูล การจัดตั้งกองทุน ฯลฯ)

- ให้คำแนะนำ การจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง : ข้อมูลด้านการเลี้ยงสัตว์ บัญชีฟาร์ม การจัดการผลผลิต ข้อมูลรายรับ – รายจ่าย การจัดทำรายงานผล การสรุปผล และวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตสัตว์แต่ละรุ่น
- สนับสนุนให้โรงเรียนมีศักยภาพ จัดตั้งกองทุนเพื่อการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน และบริหารจัดการกองทุนให้เกิดความยั่งยืน โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองในการเลี้ยงสัตว์รุ่นต่อ ๆ ไปได้
- สร้างกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการผลิตทางการเกษตรแบบยั่งยืน จัดให้กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เป็นประโยชน์ด้านการเรียนการสอนให้ครู นักเรียนได้รับประโยชน์โดยทั่วกัน ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการของโรงเรียน

4. ส่งเสริมการบริการความรู้

- กิจกรรมครูเยี่ยมบ้าน จัดกิจกรรมผู้ปกครองศึกษาดูงานที่โรงเรียน
- ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการจัดการความรู้ ค้นคว้า รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์พื้นเมือง โดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นได้ง่าย และนำมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน ให้แก่ผู้สนใจต่อไปสนับสนุนให้โรงเรียน เป็นแหล่งบริการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างประเทศ โรงเรียนเป็นต้นแบบของความสำเร็จในการบูรณาการ การร่วมมือของคนในชุมชน และหน่วยงานต่างๆ และสามารถถ่ายทอดความสำเร็จนั้นได้

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 5,202,100 บาท

- 1) จัดทำเวทีสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม 250 รร.ๆ ละ 1,000 บาท เงินเงิน 250,000 บาท
- 2) สร้างกระบวนการเรียนรู้ เป็นเงิน 383,400 บาท
- 3) วัสดุเวชภัณฑ์ สำหรับโรงเรียน 702 แห่ง เป็นเงิน 336,000 บาท
- 4) เบี้ยเลี้ยง ติดตามงาน 196,700 บาท
  - สนง.ปศช. 70,200 บาท
  - สนง.ปศจ. 126,500 บาท
- 5) วัสดุการเกษตร เป็นเงิน 4,036,000 บาท
  - โรงเรียน จำนวน 250 แห่งๆ ละ 15,000 บาท
  - เกษตรกร จำนวน 220 รายๆ ละ 1,300 บาท

หมายเหตุ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน อาหารสัตว์มีคุณภาพเหมาะสมกับชนิดสัตว์ที่เลี้ยง สนับสนุน ตามวงเงินที่จัดสรรให้

แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด

แนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมายการดำเนินงานตามแผน กพด.
จัดเวทีการมีส่วนร่วม - เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกร ชุมชน และโรงเรียน ในการผลิตทางการเกษตร โรงเรียน จัดทำแผนความต้องการในแต่ละเดือน/ภาคการศึกษาตามเกณฑ์ความต้องการของนักเรียน	- แผนการผลิตทางการเกษตร	
จัดระบบการผลิต - สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ เพื่อผลิตอาหารให้เพียงพอตามเกณฑ์ความต้องการของนักเรียน และบริหารจัดการผลผลิตให้นักเรียนได้บริโภคครบต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา - สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมให้เกษตรกร และพัฒนาศักยภาพ เพื่อผลิตอาหารสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน สร้างรายได้	- ผลผลิตที่ใช้ประกอบอาหารกลางวันครบตามเกณฑ์ความต้องการของนักเรียน (ตัวชี้วัด 27 ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร) - เด็กไม่มีปัญหาสุขภาพอนามัย หรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนด (ตัวชี้วัด 6-10) ปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็กไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัย (ตัวชี้วัด 6 - 10) - ชุมชนรอบโรงเรียนได้รับการพัฒนาฝีมืออาหารกิน สามารถพึ่งตนเอง พึ่งพากันในชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน	เป้าหมายหลักที่ 1 เสริมสร้างสุขภาพของเด็ก ตั้งแต่ในครรภ์มารดา เป้าหมายหลักที่ 2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษา เป้าหมายหลักที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพของเด็ก และเยาวชนทางวิชาการและทางจริยธรรม เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็ก และเยาวชนทางการงานอาชีพ เป้าหมายหลักที่ 5 ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนา ศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าหมายหลักที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย
สร้างกระบวนการเรียนรู้ - ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ พัฒนาทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ การจดบันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์ม จัดทำรายงานผล การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิต ปัญหา อุปสรรคการดำเนินกิจกรรม - สร้างกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ในการผลิตทางการเกษตร แบบยั่งยืน และขยายผลฝึกทักษะในแปลงเกษตร ส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	- ผลการรายงานคะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 แบบรายงาน 402 ตัวชี้วัด 28 - นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ในโรงเรียน มาฝึกปฏิบัติในแปลงเกษตร มีครูกำกับติดตาม และสนับสนุน การเรียนรู้	
ส่งเสริมการบริการความรู้ - สนับสนุนโรงเรียนให้มีศักยภาพ จัดตั้งกองทุนและบริหาร กองทุนให้โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นแหล่งบริการ ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้นแบบความสำเร็จในการบูรณาการความร่วมมือจากทุกส่วน และสามารถถ่ายทอด ความสำเร็จนั้นได้	- มีกองทุนเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน บริหารจัดการกองทุนและ สามารถใช้เงินกองทุนให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน	เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ ชุมชน เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็น ศูนย์บริการความรู้

ปฏิทินขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย
1) คัดเลือกโรงเรียน เกษตรกร เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อการสนับสนุน - ควรคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ศักยภาพการผลิต ความพร้อมในการดำเนินงาน	→											
2) จัดเวที สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง เกษตรกร ชุมชน และโรงเรียน - ชี้แจงแผน/งบประมาณสนับสนุน จัดทำแผน ผลิตระดับโรงเรียน ชุมชนให้เหมาะสมกับช่วงเวลา สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน		→										
2) ฝึกอบรมให้ความรู้ เตรียมความพร้อมโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยง พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ (ควรให้แล้วเสร็จภายในไตรมาส 2) การฝึกอบรม ควรรับดำเนินการ และเป็นไปตามมาตรการป้องกัน โรคอย่างเคร่งครัด		→										
3) สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมให้กับชุมชน โรงเรียน จัดการเลี้ยงดูสัตว์ และการป้องกันโรค ระบาดสัตว์			→									
4) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้การผลิตทาง การเกษตร (แปลงเกษตรของโรงเรียนและชุมชน) - จัดนักเรียนเข้าทำกิจกรรมในโรงเรียน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้และฝึกทักษะ - สร้างกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือ ทำงานในแปลงเกษตรของชุมชน ผ่านการจ้างงาน ช่วงนอกเวลาเรียน หรือวันหยุด - บูรณาการกับกิจกรรมอื่น จัดแหล่งเรียนรู้ ขยาย ผลการเรียนรู้โรงเรียนสู่ชุมชน เชื่อมโยงการผลิตใน แปลงเกษตรให้เอื้อประโยชน์												→
5) สร้างกองทุนต่อเนื่อง จัดการผลผลิต รายงาน ประเมินผล ควบคุมการเงินโปร่งใส จัดการผลผลิต โดยเน้นสุขภาพอนามัยของนักเรียน												→
6) ติดตาม ประเมินผล และประชาสัมพันธ์												→

ผลของโครงการฯ ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) โรงเรียนสามารถผลิตอาหารโปรตีน เนื้อสัตว์ ไข่ เป็นอาหารกลางวัน ประมาณการผลิต ดังนี้
  - แม่ไก่ไข่ 1 ตัว ให้ไข่เฉลี่ย 280 - 300 ฟอง/ปี การเลี้ยงไก่ไข่ 50 แม่ ได้ไข่วันละประมาณ 35 - 40 ฟอง
  - ไก่พื้นเมือง ให้ลูกไก่ปีละประมาณ 30 - 50 ตัว/แม่ เลี้ยงลูกไก่ 4 - 5 เดือน ได้น้ำหนัก 1.3 - 1.5 ก.ก./ตัว
  - ไก่ 3 สายพันธุ์ ถ้าการจัดการเหมาะสม ขยายพันธุ์ให้ลูกไก่ปีละ 150 - 180 ตัว/แม่ เลี้ยงลูกไก่ 4 เดือน ได้น้ำหนัก 1.7 ก.ก./ตัว หรือจะรับประทานเป็นไข่ไก่ก็ได้
  - เป็ดเทศ ให้ลูกเป็ดเทศปีละประมาณ 60 ตัว/แม่ เลี้ยงลูก 2 - 3 เดือน ได้น้ำหนัก 1.8 - 2.2 ก.ก./ตัว และมีข้อดีที่ทนทานต่อโรค เลี้ยงง่าย
- 2) โรงเรียนมีวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารให้นักเรียน และบริหารจัดการผลผลิตให้นักเรียนได้บริโภคอาหารที่เพียงพอ ต่อเนื่องตลอดปี และวันหยุดเรียนช่วงปิดเทอมจำหน่ายในชุมชนได้เงินเป็นทุนเพื่อเลี้ยงต่อเนือง นอกจากนี้บางโรงเรียนมีการแปรรูปเป็นไข่เค็มเพื่อถนอมอาหารไว้บริโภค หรือเพิ่มมูลค่าได้
- 3) โรงเรียนมีเงินกองทุนเลี้ยงสัตว์หมุนเวียน ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องได้ และวางแผนการผลิตเนื้อสัตว์ให้เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน
- 4) นักเรียนได้รับความรู้วิธีการเกษตร ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถเลี้ยงดูและรู้จักการป้องกันโรคระบาดสัตว์ สามารถนำกลับไปปฏิบัติที่บ้านได้ เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อ หรือเป็นอาชีพต่อไปในอนาคตได้
- 5) นักเรียน เด็ก และเยาวชน นอกกระบวนการศึกษา ได้รับประทานอาหารที่เพียงพอ ครบถ้วน ช่วยลดอัตราการขาดสารอาหาร ส่งเสริมให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี แข็งแรง สมวัย มีพัฒนาการตามวัย
- 6) ชุมชนรอบโรงเรียนได้รับการพัฒนา มีแหล่งอาหาร เกิดอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคง ส่งเสริมให้เกิดการผลิตแบบปลอดภัย เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง พึ่งพากันในชุมชน และเป็นกำลังในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน สร้างความมั่นคงทางอาหารของโรงเรียน ชุมชน

ผลผลิต (output)	ผลลัพธ์ (outcome)
1. โรงเรียนมีผลผลิตอาหารโปรตีนเพียงพอความต้องการนักเรียน	1. นักเรียนบริโภคอาหารโปรตีนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ความต้องการ 40 กรัม/คน/มื้อ
2. ครูโรงเรียนมีการผลิตอาหารโปรตีน และทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มขึ้น	2. นักเรียนและคนในชุมชนมีอาหารโปรตีนและมีรายได้จากผลผลิตเกษตรเพิ่มขึ้น
3. โรงเรียนสามารถให้บริการความรู้การปศุสัตว์และเกษตรกรรมยั่งยืนแก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3. เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ

การจัดทำแผนปรับปรุงโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนฯ

โรงเรียน หรือคอกสัตว์ของโรงเรียนที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ควรซ่อมแซมปรับปรุงให้มีความมั่นคงแข็งแรง ถูกหลักสุขาภิบาลการป้องกันโรค สะดวกต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยให้สำนักงานปศุสัตว์เขต/สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำรวจสภาพโรงเรียน/คอกสัตว์ให้คำแนะนำซ่อมแซมปรับปรุง ระบุวิธีการดำเนินงาน แหล่งงบประมาณ โดยใช้เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนหรืองบประมาณที่โรงเรียนจัดหาได้ดำเนินการก่อน หากไม่มีงบประมาณ

สนับสนุนจำเป็นต้องขอสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ ให้จัดทำรายละเอียดข้อมูลพร้อมภาพถ่ายส่งกรมปศุสัตว์ภายในวันที่ 1 มีนาคมของแต่ละปี เน้นความประหยัดและการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยให้ข้อมูลที่กำหนดในรายงานแผนการปรับปรุงโรงเรียน/คอกสัตว์ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

รายละเอียดข้อมูลในแผนการปรับปรุงโรงเรียน

- ชื่อโรงเรียน สังกัด ที่ตั้ง รายชื่อครูใหญ่ ครูปศุสัตว์ หมายเลขโทรศัพท์
- สภาพปัญหาของโรงเรียนคอกสัตว์ในปัจจุบันพร้อม ภาพถ่าย ความต้องการปรับปรุง วิธีการดำเนินงาน
- รายละเอียดงบประมาณที่จำเป็น แหล่งสนับสนุน เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ เป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริทุกแห่ง เพราะทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์ทราบข้อมูลการดำเนินงาน ผลกระทบที่เกิดขึ้น และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่จะใช้ในการแก้ไขการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลต่อผลผลิตและต้นทุนต่างๆ ดีขึ้น

ประโยชน์ของการบันทึกข้อมูลและการจัดทำบัญชีฟาร์ม

- 1) เป็นประโยชน์ในการจัดการฟาร์ม ทำให้ทราบข้อมูลในการเลี้ยงดูสัตว์ ผลผลิตที่ได้รับ การเกิด การตาย และรายรับ-รายจ่าย กรณีเกิดการผิดปกติ สามารถค้นหาข้อมูลที่บันทึกไว้ วิเคราะห์หาสาเหตุและหาทางแก้ไข ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ช่วยลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย
- 2) เป็นข้อมูลวัดผลสำเร็จของกิจกรรม โดยสรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานในการผลิต
- 3) ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต การเตรียมงบประมาณในการเลี้ยงสัตว์รุ่นต่อไป
- 4) เป็นประโยชน์ด้านการศึกษา การเรียนการสอนสำหรับนักเรียน เกษตรกรและผู้สนใจ

แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์กำหนดให้โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริทุกแห่ง บันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ โดยใช้แบบบันทึกที่กำหนดไว้ 4 กิจกรรม คือ

- 1) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่ไข่
- 2) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่เนื้อ
- 3) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีก (เปิดเทศ ไก่พื้นเมือง ไก่ลูกผสม)
- 4) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกร

บันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่อง จัดแสดงข้อมูลสรุปผลการเลี้ยงเพื่อการศึกษาเรียนรู้ ส่งบันทึกการสรุปผลการเลี้ยงให้กรมปศุสัตว์ทราบเมื่อจบรุ่นเลี้ยง การบันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่องช่วยให้สามารถวิเคราะห์ความผิดปกติ และส่งเสริมความสามารถในการพึ่งตนเอง

การรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับโรงเรียนสำรวจข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน และรายงานให้กรมปศุสัตว์ โดยใช้แบบรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ

การนำเสนอข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์อย่างสม่ำเสมอจะทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ สรุปผลการดำเนินงานนำเสนอให้ผู้ตรวจเยี่ยมโครงการ นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป ได้รับทราบชัดเจน เป็นผลงานของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานรุ่นต่อไป โดยการนำเสนอข้อมูลควรดำเนินการ ดังนี้

1. ที่โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ ต้องมีป้ายบอกชนิดสัตว์เลี้ยง พันธุ์สัตว์ จำนวนสัตว์ หน่วยงานที่สนับสนุน และข้อมูลการให้ผลผลิตย้อนหลัง อย่างน้อยในภาคเรียนปัจจุบัน โรงเรียนที่เลี้ยงไก่ไข่ควรนำเสนอแบบบันทึกการเลี้ยง 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์) และแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์ จะเห็นประสิทธิภาพที่ชัดเจน
2. มีข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตที่ได้ การจัดการผลผลิต รายรับ รายจ่าย การคำนวณต้นทุนการผลิต และข้อมูลเงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ สามารถอธิบายข้อมูลแก่ผู้สนใจได้ ถ้าแสดงเป็นแผนภูมิ ต้องอธิบายได้ถูกต้อง เข้าใจง่าย
3. การจัดเก็บสมุดบันทึกข้อมูล สมุดบัญชีเงินกองทุน เป็นระเบียบเรียบร้อย

คำแนะนำการถวयरายงาน การพัฒนาเด็กและเยาวชนของโรงเรียน ในโอกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงาน

ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ โดยครูใหญ่/ผอ.โรงเรียน

เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

- ด้านการเกษตร ตัวชี้วัดที่ 27 - 28

เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน

- การขยายผล ตัวชี้วัดที่ 33

เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้

- บริการความรู้ ตัวชี้วัดที่ 34

แปลงเกษตร (สามารถแยกกันได้)

- ครูเกษตร – ภาพรวมของการจัดกิจกรรมเกษตรและการเรียนรู้ , การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- นักเรียน – ได้เรียนรู้อะไร อย่างไร , การนำไปใช้ประโยชน์ที่บ้าน
- ผู้สนับสนุน – สภาพปัญหา , แนวทางการพัฒนาต่อไป

การขยายผลจากโรงเรียนสู่ชุมชน (เป้าหมายหลักที่ 7)

- ครูผู้รับผิดชอบ – สรุปภาพรวมกิจกรรมและจำนวนครัวเรือนที่ขยายผล , ทรัพยากร/วิธีการของโรงเรียนที่สนับสนุนชุมชน
- ชาวบ้านที่ร่วมโครงการ – รายงานชื่อ/นามสกุล ความสัมพันธ์กับนักเรียน , กิจกรรมที่ทำ ผลประโยชน์ที่ได้รับ หมายเหตุ ชาวบ้านที่เข้าโครงการทั้งหมดมาเข้าแถว แต่มีผู้แทนที่มีผลงานโดดเด่นนำเสนอเพียง 1-2 ราย

ศูนย์บริการความรู้ : การเกษตร (เป้าหมายหลักที่ 8 – เกษตร ปศุสัตว์ ประมง ดิน น้ำ)

- ครูเกษตร – ประเภท/ชนิดของกิจกรรมที่นิยมมาศึกษาดูงาน , วิธีการจัดกิจกรรมเรียนรู้/สื่อ เอกสารประกอบ , สถิติ ข้อมูลการศึกษาดูงาน/เรียนรู้
- ผู้สนับสนุน – ให้ข้อมูลเพิ่มเติม , แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการความรู้

การรายงานผลและข้อมูลของโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

กิจกรรม	กำหนดส่ง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์		
1) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่ไข่ (6 แบบ)		การเลี้ยงจบรุ่น
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ประจำวัน		
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์)	✓	
- แบบแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์	✓	
- แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น	✓	
- แบบการคำนวณต้นทุนการผลิตไข่ไก่		
- แบบเปรียบเทียบผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่น	✓	
2) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่เนื้อ (2 แบบ)		การเลี้ยงจบรุ่น
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่เนื้อประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่เนื้อตลอดรุ่น	✓	
3) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีก (2 แบบ)		สิ้นเดือน ต.ค. , มี.ค.
- แบบบันทึกการเลี้ยงสัตว์ปีกประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงสัตว์ปีก รายเดือน	✓	
4) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกร (2 แบบ)		สิ้นเดือน ต.ค. , มี.ค.
- แบบบันทึกการเลี้ยงสุกรประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงสุกร รายเดือน	✓	
2. การรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ		ร.ร. / สนง.ปศจ.
- ผลงานเทอมต้น (พฤษภาคม - กันยายน)	✓	ภายใน 30 ตุลาคม
- ผลงานเทอมปลาย (ตุลาคม - มีนาคม)	✓	ภายใน 15 มีนาคม
3. รายงานแผนการปรับปรุงโรงเรียน/คอกสัตว์	✓	ภายใน 1 มีนาคม
		สนง.ปศจ./สนง.ปศข.

สถานที่ส่ง กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ 69/1 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

e-mail : rosedld@gmail.com หรือ rosedld@hotmail.com

ตารางที่ 1 แสดงงบประมาณโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ปีงบประมาณ 2565

ที่	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย (รร./แห่ง)						รร. รวม	นักเรียน (คน)	เป้าหมาย 2565	ส่งเสริม การเรียนรู้ รร.	สร้างการ มีส่วนร่วม รร.	สส.การผลิตแบบยั่งยืนฯ		งบประมาณ (บาท)				รวม งบประมาณ		
		ตชด.	สพฐ.	กทม.	เอกชน	อปท.	ศศช.						รร.	ราย	งบ	เบี้ยเลี้ยง (บาท)	อบรม			วัสดุ เกษตร	วัสดุ เวชภัณฑ์
																	การเรียนรู้	มีส่วนร่วม			
1	กรุงเทพ	-	2	29	-	-	-	31	23,431	31	31	1	1		2,000	15,500	1,000	15,000	500	34,000	
2	อยุธยา	-	1	-	-	-	-	1	126	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500	
3	ปทุมธานี	-	14	-	-	-	-	14	7,498	14	14	2	2	5	1,000	7,000	2,000	36,500	7,000	53,500	
4	ฉะเชิงเทรา	3	-	-	-	-	-	3	1,225	3	3	3	3	5	1,500	1,500	3,000	51,500	1,500	59,000	
5	นครนายก	-	20	-	-	-	-	20	2,149	20	20	9	9	10	4,500	10,000	9,000	148,000	10,000	181,500	
6	สระแก้ว	8	3	-	-	-	-	11	1,383	11	11	6	6	5	3,000	5,500	6,000	96,500	5,500	116,500	
7	ตราด	2	-	-	-	-	-	2	138	2	2	2	2		1,000	1,000	2,000	30,000	1,000	35,000	
8	จันทบุรี	6	-	-	-	-	-	6	665	6	6	3	3	5	1,500	3,000	3,000	51,500	3,000	62,000	
9	บุรีรัมย์	2	3	-	-	-	-	5	1,145	5	5	3	3	5	1,500	2,500	3,000	51,500	2,500	61,000	
10	สุรินทร์	7	-	-	-	-	-	7	1,133	7	7	4	4	5	2,000	3,500	4,000	66,500	3,500	79,500	
11	ศรีสะเกษ	1	1	-	-	-	-	2	154	2	2	2	2	5	1,000	1,000	2,000	36,500	1,000	41,500	
12	อุบลราชธานี	10	2	-	-	-	-	12	899	12	12	6	6	5	3,000	6,000	6,000	96,500	6,000	117,500	
13	อำนาจเจริญ	3	1	-	-	-	-	4	511	4	4	2	2	5	1,000	2,000	2,000	36,500	2,000	43,500	
14	ยโสธร	1	-	-	-	-	-	1	68	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500	
15	อุดรธานี	5	6	-	-	-	-	11	1,380	11	11	5	5	5	2,500	5,500	5,000	81,500	5,500	100,000	
16	หนองบัวลำภู	-	3	-	-	-	-	3	493	3	3	3	3	5	1,500	1,500	3,000	51,500	1,500	59,000	
17	หนองคาย	-	1	-	-	-	-	1	262	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500	
18	บึงกาฬ	5	3	-	-	-	-	8	1,156	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500	
19	เลย	8	1	-	-	-	-	9	690	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500	
20	สกลนคร	1	30	-	-	21	-	52	10,337	31	31	12	12	10	6,000	15,500	12,000	193,000	15,500	242,000	
21	กาฬสินธุ์	-	1	-	-	-	-	1	234												
22	นครพนม	8	-	-	-	-	-	8	693	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500	
23	ขอนแก่น	-	3	-	-	-	-	3	267	3	3	3	3	5	1,500	1,500	3,000	51,500	1,500	59,000	
24	มุกดาหาร	2	-	-	-	-	-	2	308	2	2	2	2	5	1,000	1,000	2,000	36,500	1,000	41,500	
25	เชียงใหม่	17	12	-	-	-	149	178	9,738	138	138	30	30	15	15,000	69,000	30,000	469,500	69,000	652,500	
26	แม่ฮ่องสอน	16	20	-	-	-	9	45	10,909	37	37	12	12	10	6,000	18,500	12,000	193,000	18,500	248,000	
27	เชียงราย	12	5	-	-	-	-	17	2,464	17	17	9	9	5	4,500	8,500	9,000	141,500	8,500	172,000	
28	พะเยา	2	-	-	-	-	-	2	160	2	2	2	2		1,000	1,000	2,000	30,000	1,000	35,000	
29	น่าน	3	30	-	-	6	34	73	4,685	33	33	15	15	10	7,500	16,500	15,000	238,000	16,500	293,500	
30	แพร่	-	1	-	-	-	-	1	38	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500	
31	พิษณุโลก	4	-	-	-	-	-	4	151	4	4	2	2	5	1,000	2,000	2,000	36,500	2,000	43,500	
32	ตาก	24	39	-	1	11	89	164	18,051	157	157	35	35	15	17,500	78,500	35,000	544,500	78,500	754,000	
33	เพชรบูรณ์	1	-	-	-	-	-	1	45	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500	
34	อุดรดิตถ์	2	-	-	-	-	-	2	106	2	2	2	2		1,000	1,000	2,000	30,000	1,000	35,000	
35	ราชบุรี	2	-	-	-	-	-	2	435	2	2	2	2		1,000	1,000	2,000	30,000	1,000	35,000	
36	กาญจนบุรี	14	1	-	-	-	-	15	2,085	15	15	6	6	5	3,000	7,500	6,000	96,500	7,500	120,500	
37	เพชรบุรี	3	-	-	-	-	-	3	563	3	3	2	2	5	1,000	1,500	2,000	36,500	1,500	42,500	
38	ประจวบคีรีขันธ์	8	1	-	-	-	-	9	1,253	9	9	4	4	5	2,000	4,500	4,000	66,500	4,500	81,500	

ที่	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย (รร./แห่ง)						รร. รวม	นักเรียน (คน)	เป้าหมาย 2565	ส่งเสริม การเรียนรู้ รร.	สร้างการ มีส่วนร่วม รร.	สส.การผลิตแบบยั่งยืนฯ		งบประมาณ (บาท)				รวม งบประมาณ	
		ดชด.	สพฐ.	กทม.	เอกชน	อปท.	ศศช.						รร.	ราย	เบี้ยเลี้ยง (บาท)	อบรม		วัสดุ เกษตร		วัสดุ เวชภัณฑ์
																การเรียนรู้	มีส่วนร่วม			
39	สุราษฎร์ธานี	4	-	-	-	-	-	4	627	4	4	2	2	5	1,000	2,000	2,000	36,500	2,000	43,500
40	นครศรีธรรมราช	3	3	-	-	-	-	6	565	6	6	3	3	5	1,500	3,000	3,000	51,500	3,000	62,000
41	ชุมพร	7	1	-	-	-	-	8	1,064	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500
42	ระนอง	-	-	-	-	1	-	1	253	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500
43	กระบี่	1	-	-	-	-	-	1	79	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500
44	ตรัง	2	-	-	-	-	-	2	221	2	2	2	2		1,000	1,000	2,000	30,000	1,000	35,000
45	พังงา	-	1	-	-	-	1	2	75	2	2	1	1		500	1,000	1,000	15,000	1,000	18,500
46	พัทลุง	1	-	-	-	-	-	1	97	1	1	1	1		500	500	1,000	15,000	500	17,500
47	สงขลา	10	-	-	2	-	-	12	3,043	12	12	6	6	5	3,000	6,000	6,000	96,500	6,000	117,500
48	สตูล	2	-	-	-	-	-	2	170	2	2	2	2	5	1,000	1,000	2,000	36,500	1,000	41,500
49	ปัตตานี	1	2	-	5	-	-	8	4,578	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500
50	ยะลา	6	-	-	2	-	-	8	1,852	8	8	4	4	5	2,000	4,000	4,000	66,500	4,000	80,500
51	นราธิวาส	5	17	-	10	-	-	32	15,400	32	32	13	13	10	6,500	16,000	13,000	208,000	16,000	259,500
	รวม 51 จ.	222	228	29	20	39	282	820	135,052	702	702	250	250	220	126,500	351,000	250,000	4,036,000	336,000	5,099,500

ตารางที่ 1 แสดงงบประมาณโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

ที่	สนง.ปศช.	พื้นที่เป้าหมาย (รร./แห่ง)						รร. รวม	นักเรียน (คน)	เป้า หมาย 2565	ส่งเสริม การเรียนรู้ รร.	สร้างการ มีส่วนร่วม รร.	สร้างการ มีส่วนร่วม ครั้ง	อบรม	เบี้ยเลี้ยง
		ดชด.	สพฐ.	กทม.	เอกชน	อปท.	ศศช.								
1	เขต 1	-	17	29	-	-	-	46	31,055	46		4	2	3,600	4,600
2	เขต 2	19	23	-	-	-	-	42	5,560	42		23	2	3,600	4,200
3	เขต 3	24	7	-	-	-	-	31	3,910	31		18	2	3,600	3,100
4	เขต 4	29	48	-	-	21	-	98	15,820	75		38	2	3,600	7,500
5	เขต 5	50	68	-	-	6	192	316	27,994	228		69	2	3,600	22,800
6	เขต 6	31	39	-	1	11	89	171	18,353	164		40	2	3,600	16,400
7	เขต 7	27	2	-	-	-	-	29	4,336	29		14	2	3,600	2,900
8	เขต 8	18	5	-	-	1	1	25	2,981	25		15	2	3,600	2,500
9	เขต 9	24	19	-	19	-	-	62	25,043	62		29	2	3,600	6,200
	รวม	222	228	29	20	39	282	820	135,052	702	-	250	18	32,400	70,200

5,202,100

ภาคผนวก

SOAR analysis

Strength	Opportunity	Aspiration	Result
<ul style="list-style-type: none"> • ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนกับหน่วยงานและชุมชน • โรงเรียนมีความคล่องตัวสูงในการปรับเปลี่ยน • โรงเรียนมีงบประมาณที่สามารถรองรับผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานลงมาร่วมดำเนินการ • แผนพัฒนาฯ มีเป้าหมายและโครงการชัดเจนที่บ่งชี้ถึงหน่วยรับผิดชอบ • โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาที่ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญตั้งใจสนองงานฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • การสนองงานฯ • การสร้างความสำเร็จในภารกิจ 	<p>ตอบโจทย์</p> <ul style="list-style-type: none"> • โรงเรียน (ทำน้อย ได้มาก ลดภาระครูในส่วนที่ไม่ใช่การศึกษา) • แผนพัฒนาทุกเป้าหมาย • SDGs 2030 • เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ

SOAR Analysis ออกแบบมาเพื่อสร้างให้มองเห็นไปถึงภาพสุดท้ายหรือผลลัพธ์ของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

SOAR Analysis ในมุมมองของโรงเรียนในการดำเนินงานในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

S – Strength (จุดแข็ง) :

- ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนกับหน่วยงานและชุมชน
- โรงเรียนมีความคล่องตัวสูงในการปรับเปลี่ยน
- โรงเรียนมีงบประมาณที่สามารถรองรับผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนได้

O – Opportunity (โอกาส) :

- หน่วยงานลงมาร่วมดำเนินการ
- แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ มีเป้าหมายและโครงการชัดเจนที่บ่งชี้ถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาที่ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญ และตั้งใจในการสนองงานฯ

A – Aspiration (แรงบันดาลใจ) :

- ความปรารถนาที่ได้สนองงาน
- การสร้างความสำเร็จในภารกิจที่ได้รับมอบ

R – Result (ผลลัพธ์) :

ตอบโจทย์

- โรงเรียน (ทำน้อย ได้มาก ลดภาระครูในส่วนที่ไม่ใช่การศึกษา) หากโรงเรียนมุ่งส่งเสริมสู่ชุมชนมากขึ้น การผลิตในโรงเรียนเป็นการผลิตเพื่อการศึกษา เพื่อให้เด็กเกิดกิจกรรม เกิดผลพลอยได้จากการผลิตเป็นอาหารกลางวันของโรงเรียน แล้วเสริมจากการผลิตของชุมชน
- แผนการพัฒนาทุกเป้าหมายของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569 (แผน กพด.)
- SDGs 2030 สามารถตอบโจทย์การพัฒนาได้ทั้ง 17 เป้าหมาย
- เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ

รายงานแผนการปรับปรุงโรงเรียน/คอกสัตว์

1. โรงเรียน..... ที่อยู่.....

สังกัด .....

ครูใหญ่ ..... เบอร์ติดต่อ .....

ครูปศุสัตว์ ..... เบอร์ติดต่อ .....

2. จำนวนนักเรียน ..... คน เปิดสอนระดับชั้น ..... จำนวนครู ..... คน

3. โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ที่ดำเนินการ

โรงเรียน	ขนาด (ตร.ม.)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	หมายเหตุ

4. งบประมาณสนับสนุน (งบปกติ)

ปี	บาท	รายละเอียดที่ได้รับการสนับสนุน

5. เงินกองทุน กพด. กรมปศุสัตว์ ที่เคยได้รับการสนับสนุนที่ผ่านมา :

ปี	บาท	รายละเอียดที่ได้รับการสนับสนุน

6. เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน ..... บาท ณ วันที่ .....

7. การขอรับการสนับสนุน / งบประมาณ/ เหตุผลความจำเป็น

ปรับปรุง/ก่อสร้าง (ระบุว่าเป็นการสร้างใหม่ หรือ ปรับปรุง) .....

งบประมาณ ..... บาท

เหตุผลความจำเป็น .....

รายการวัสดุ/อุปกรณ์

ที่	รายการ	จำนวน	หน่วยละ	เป็นเงิน
	รวม			

8. ภาพประกอบการพิจารณา : 4 - 5 รูป

แบบรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด..... สังกัด.....

ผลงานของเทอม..... ปีการศึกษา..... วันที่รายงาน.....

1. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

จำนวนนักเรียน ชั้นอนุบาล.....คน ประถม 1 - 6 .....คน มัธยม.....คน

ครูใหญ่..... โทร.....

ครูปศุสัตว์..... โทร..... E-mail.....

2. กิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนในปัจจุบัน และแผนที่จะทำในเทอมหน้า

ชนิดสัตว์ / กิจกรรม	จำนวน (ตัว)		แหล่งที่มาของ พันธุ์ สัตว์/กิจกรรม *	พันธุ์สัตว์ สภาพคอก อุปกรณ์	ส่วนที่จะเพิ่มเติม จะดำเนินการเมื่อไร
	มีอยู่	จะเพิ่มอีก			
1) ไก่ไข่					
2) ไก่พื้นเมือง					
3) ไก่เนื้อ					
4) เป็ดเทศ					
5) เป็ดไข่					
6) สุกร (พันธุ์)					
7) สุกร (ขุน)					
8) อื่นๆ.....					
9) บ่อ Biogas (บ่อ)					
10) พืชอาหารสัตว์					

*แหล่งที่มาของสัตว์/กิจกรรม เช่น ได้รับจากกรมปศุสัตว์/จากหน่วยงาน....., ร.ร.จัดซื้อเอง เป็นต้น

3. กิจกรรมขยายผลสู่ผู้ปกครอง/ศิษย์เก่า

ดำเนินการ			แผนดำเนินการในปีต่อไป		
กิจกรรม	จำนวนตัว	จำนวนครัวเรือน	กิจกรรม	จำนวนตัว	จำนวนครัวเรือน

4. ปริมาณผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ (ใช้ข้อมูลจากแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร แบบ 401)

ประเภทผลผลิตทางการเกษตร	ปริมาณผลผลิต					
	เดือน.....	เดือน.....	เดือน.....	เดือน.....	เดือน.....	เดือน.....
เนื้อสัตว์						
สัตว์ปีก (ไก่ เป็ด) (กก.)						
ไข่ไก่ ไข่เป็ด (ฟอง)						
ไข่อื่นๆ ระบุ..... (ฟอง)						
ปลา (กก.)						
เนื้อวัว เนื้อควาย เนื้อหมู (กก.)						
อื่นๆ (กก.)						

$$\text{ปริมาณผลผลิตปศุสัตว์ที่ผลิตได้ (กรัม/คน/วัน)} = \frac{\text{ปริมาณผลผลิตทั้งหมด (ไม่รวมปลา) (กก.)} \times 1,000}{\text{จำนวนวันเรียน} \times \text{จำนวนนักเรียน}}$$

ปริมาณผลผลิตปศุสัตว์ที่ผลิตได้ในเทอมนี้ (กรัม/คน/วัน) = ...

*น้ำหนักไข่ไก่ ฟองละประมาณ 50 กรัม

5. เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน ฝากในบัญชีธนาคาร/สหกรณ์ เป็นเงิน .....บาท
และใช้หมุนเวียนอยู่ เป็นเงิน.....บาท

6. คะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียน (ใช้ข้อมูลจากแบบรายงานคะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียน แบบ 402)

จำนวนนักเรียนทั้งหมด (คน)	จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการประเมิน		คะแนนเฉลี่ย (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)
	คน	ร้อยละ	

*รายงานประจำปี ส่งภายในวันที่ 15 มีนาคม ของทุกปี

7. กิจกรรมเด่น ด้านปศุสัตว์ และเกษตรยั่งยืน

.....
 .....
 .....

8. ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงสัตว์

- ก. โรงเรือน คอกสัตว์ อุปกรณ์.....
- ข. อาหารสัตว์.....
- ค. พันธุ์สัตว์.....
- ง. สุขภาพสัตว์ โรคระบาดสัตว์.....
- จ. การจัดการผลผลิต.....
- ฉ. การจัดการของเสียจากสัตว์.....
- ช. อื่นๆ

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

หมายเหตุ

รายงาน ครั้งที่ 1 : ผลงานเทอมต้น (พ.ค.-ก.ย.) ส่งภายใน 30 ต.ค. ครั้งที่ 2 : ผลงานเทอมปลาย (ต.ค.-ก.พ.) ส่งภายใน 15 มี.ค.

แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานประจำโรงเรียน
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

*****

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อโรงเรียน .....
- ชื่อเดิม (ถ้ามี) .....
- สังกัด ..... จัดตั้งเป็นทางการเมื่อ .....
- โทรศัพท์ ..... E-mail: .....

8. การขยายผลสู่ชุมชน (เป้าหมายหลักที่ 7)

กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการขยายผลจากโรงเรียนหรือนักเรียนลงสู่ครัวเรือน/ชุมชนในปีการศึกษาที่ผ่านมา

กิจกรรมที่ขยายผล	จำนวนครัวเรือน	หมายเหตุ
1. กิจกรรมเกษตร (ปลูกพืชผัก ไม้ผล เลี้ยงสัตว์ ประมง)		
2. สุขภาพอนามัยและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม		
3. บัญชีครัวเรือน		
4. อื่น ๆ ระบุ.....		

9. โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ (เป้าหมายหลักที่ 8)

ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ชุมชน โรงเรียน หน่วยงานอื่นๆ มาเรียนรู้การทำกิจกรรมตามพระราชดำริที่โรงเรียน
ดังนี้

กิจกรรมที่เรียนรู้	จำนวนครั้ง	จำนวนคน	หมายเหตุ
1. กิจกรรมเกษตร (ปลูกพืชผัก ไม้ผล เลี้ยงสัตว์ ประมง)			
2. สุขภาพอนามัยและสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม			
3. บัญชีครัวเรือน			
4. อื่น ๆ ระบุ.....			